

4. ALLAH'A KARŞI VAZİFELERİMİZ

Allah (c.c.), bütün âlemi eşsiz sanatıyla yaratmıştır. Âlemdeki varlıklar içinde, en üstün olarak yarattığı varlık insandır. Gökte ve yerde olan her şeyi insan için var etmiştir.[17]

17. *bk. Câsiye suresi, 13. ayet.*

OKUMA PARÇASI

Hz. Ebûbekir (r.a.), Allah'a (c.c) tazimde büyük bir örnektir. Kızı Hz. Âişe'ye (r.a.) iftira eden Mıstah adlı akrabasına, yapmış olduğu yardımı kesmişti. Bunun üzerine Yüce Allah: ***"Sizden fazilet ve servet sâhibi olanlar, akrabalara, yoksullara, Allah yolunda hicret edenlere bir şey vermeyeceklerine dair yemin etmesinler. Bilakis affetsinler ve aldırmasınlar. Allah'ın sizi affetmesini istemez misiniz? Allah, çok affedici ve çok merhamet edicidir." (Nûr suresi, 22. ayet.)*** *ayetini indirdi.*

Bu uyarı karşısında Hz. Ebûbekir (r.a.), derhal kendisini toparlayarak: "Vallahi ben, Allah'ın (c.c) beni affetmesini elbette isterim!" dedi. Mıstah'ın nafakasını tekrar vermeye başladı."

Buhârî, Megâzî, 34.

OKUMA PARÇASI

Bişr el-Hafi adında bir kimse vardı. Kötü alışkanlıklar edinmişti. Bir gece evine gidiyordu. Yola atılmış üzerinde besmele yazan bir kağıt parçası gördü. Hemen onu saygı ile aldı. Eve götürüp temizleyerek yüksek bir yere yerleştirdi. O gece rüyasında kendisine şöyle seslenildi: "Ey Bişr! Sen bizim ismimize tazim gösterdin. Biz de senin ismini dünya ve ahirette yücelttik..." Bişr uyandığında Allah'a (c.c) tevbe etmeye başladı. O günden sonra asla kötülüklere yanaşmadı ve meşhur bir veli olarak yaşadı.

Mustafa Kara, Bişr el-Hafî, Diyanet İslam Ansiklopedisi, C VI, s. 221.

Allah (c.c) yarattığı diğer varlıkları insanın hizmetine vermiştir. Çünkü insan Allah (c.c) katında çok değerlidir. Allah (c.c.) kendi isim ve sıfatlarından, diğer varlıklara vermediği birçok özelliği insana vermiştir. İnsanı en güzel biçimde yaratmıştır.[18] Bize bizden yakın olduğunu söylemekte, bizi koruyup gözetmektedir, karşılıksız rızık vermekte ve çok sevdiğini bildirmektedir.[19] Bu sevgisini sayamayacağımız nimetler vererek göstermektedir. Allah (c.c) her şeyi bizim için, bizi ise kendisi için, yani kulluk etmemiz için yaratmıştır.[20] Müslümanlar'ın kulluğunu, Rabbine tazim, muhabbet, teslimiyet, tevbe, takva, havf ve reca ile göstermesi gerekir.

Tazim

Allah'a (c.c) karşı vazifelerimizin başında O'na tazim etmek gelir. Tazim, sözlükte bir varlığı kalpte büyük görmek ve ona saygı göstermek demektir. Aynı zamanda O'nun şan ve şerefini yüceltmek ve emrini bütün emirlerin üzerinde tutmak anlamına gelir.

Yüce Allah'a tazim gösteren bir kişi, O'nun büyüklüğünü kalbinde hisseder. Ona en güzel şekilde kulluk yapmaya çalışır, O'nu zikir ve tesbih eder. Emirleri karşısında büyük bir saygı içerisinde olur. Allah (c.c.) böyle davranan kullarını **"Rahmân'ın o kulları Rablerinin ayetleri kendilerine okunup hatırlatıldığı zaman, onlara karşı sağır ve kör davranmazlar."[21]** buyurarak övmüştür. Allah'a tazim eden bir kimse "işittik ve itaat ettik"[22] diyerek, gücü nisbetinde emirleri yerine getirmeye çalışır.

Peygamberimiz (s.a.v.), Allah'a (c.c.) tazimde çok hassastı. Bir adam Peygamberimize geldi ve: "- *Ey Allah'ın ResulResulü! Allah'ın dilediği ve sizin dilediğiniz" diyerek söze başlayınca Efendimiz onu şöyle uyardı: "Sen beni Allah'a denk yaptın, sadece "Allah'ın dilediği" demen gerekirdi!"*[23] Bu olayda Efendimiz (s.a.v.), Allah'ın (c.c.) dilemesi konusunda, kendisi hakkında Allah'a (c.c.) denkmiş gibi söylenmesini şiddetle reddetmiştir. Kendisinin Allah'ın (c.c.) bir kulu olduğu, O'nunla birlikte aynı şekilde denkmiş gibi söylenmesini, Allah'a (c.c.) tazim açısından uygun bulmamıştır.

---

18. *bk. Tîn suresi, 4. ayet.*
19. *bk. Hûd suresi, 90. ayet; Burûc suresi, 14. ayet.*
20. *bk. Mülk suresi, 3.ayet.*
21. *Furkân suresi, 73. ayet.*
22. *bk. Nûr suresi, 54. ayet.*
23. *İbn-i Hanbel,C I, s. 283.*

Peygamberimiz (s.a.v.), Allah'a (c.c.) tazimini, O'nu zikrederek de ortaya koymuştur. Allah (c.c.) ona: **"Rabbini, içinden yalvararak ve O'ndan korkarak, hafif bir sesle sabah akşam zikret. Sakın gafillerden olma!"[24]** diye emretmiş, oda Allah Teâlâ'yı her hâliyle zikretmiştir.[25]

Allah'a (c.c) tazim etmek, aynı zamanda onun koyduğu işaretlere saygıyı gerektirir. Çünkü ayette: **"...Her kim, Allah'ın şeâirine (dininin alâmetlerine) tazim gösterirse, şüphesiz bu, kalplerin takvasındandır..."[26]** İslam âlimleri bu işaretleri Kur'an-ı Kerim'i, Mescid-i Haram, Mescid-i Nebî, namaz, kurban ve ezan olarak belirlemişlerdir.[27]

Kur'an'a tazim hem ayetlere, hem de ayetlerin yazılı olduğu kitaba saygılı olmak şeklinde anlaşılmalıdır. Ayetlere tazim onları büyük bir saygı içinde okuyup anlamak ve yaşamakla olur. Ayetlerin yazılı olduğu Kur'ân-ı Kerim'e saygı da, onu kitaplar içerisinde en üstün tutmakla olur.

Allah'ın (c.c.) emrine uygun olarak yerine getirilen ibadetler ve O'nu rızasını kazanmak için yapılan bütün salih ameller Allah'a (c.c) tazimin bir göstergesidir.

Muhabbet

Muhabbet, kişinin iyi olduğunu bildiği bir şeye karşı duyduğu sevgidir. İnsan kendisine bir iyilik yapana karşı sevgi besler. Bu manada sevgiye en layık olan Allah'tır (c.c). Allah el-Vedûd yani çok seven ve çok sevilendir. O kullarını karşılıksız sever. Bu sevginin bir göstergesi olarak Allah (c.c.) insana her an iyilik yapmakta, ihsanda bulunmaktadır. O'nun sevgisi sonsuz bir sevgidir. Böyle bir sevgi karşısında bizler Allah'a (c.c.) muhabbet duyarız. Bu muhabbet vesilesiyle ibadetlerimizi yerine getiririz. İnsanlara ve diğer varlıklara karşı şefkat ve merhamet gösteririz. Başka bir ifadeyle bütün yaratılan varlıklara karşı duyduğumuz sevginin kaynağı Allah (c.c.) sevgisidir.

Allah (c.c.) ile bizim aramızdaki karşılıklı sevgiyi **"... Allah onları, onlar da Allah'ı severler..."[28]** ayeti anlat-

24. *A'râf suresi, 205. ayet.*
25. *bk. Müslim, Hayz, 117.*
26. *Hac suresi, 32. ayet.*
27. *bk. Osman Cengiz, Şeâirullah'a Tazim (Kur'an-ı Kerîm'e Hürmetin Şeâirullah Perspektifinden Tahlili, Mehir, sayı: 4, s. 95-96*
28. *Mâide suresi, 54. ayet.*

OKUMA PARÇASI

Hz. Enes radıyallahu anh anlatıyor: "Resulullah aleyhissalâtu vesselam'ın yanında bir adam vardı. Derken oradan birisi geçti. (Aleyhissalatu vesselam'ın yanındaki):

"Ey Allah'ın Resulü! dedi, ben şu geçeni seviyorum."

"Pekiyi kendisine haber verdin mi?" diye Aleyhissalatu vesselam sordu.

"Hayır!" deyince,

"Ona haber ver!" dedi. Adam kalkıp, gidene yetişti ve:

"Seni Allah için seviyorum!" dedi. Adam da:

"Kendisi adına beni sevdiğin Zât da seni sevsin!" diye mukâbelede bulundu."

Ebu Davud, Edeb 122.

maktadır. Peygamberimiz (s.a.v.), Allah (c.c.) sevgisinin imanın gereği olduğunu söylemiş, "İman nedir?" sorusuna, kelime-i şehadetten sonra, *"Allah ve Resulünün kişiye her şeyden daha sevimli olmasıdır."*[29] şeklinde cevap vermiştir. Allah (c.c.) kendisini sevenlerin özelliğini şöyle açıklamıştır: **"...Mü'minlerin Allah'a olan muhabbetleri ise her şeyden daha ileri ve daha kuvvetlidir..."[30]**

Peygamberimiz (s.a.v.) "*Allah'ım! Beni, Sen'in muhabbetinle ve sevgisi Sen'in katında fayda verecek olan kimsenin muhabbetiyle rızıklandır...*"[31] diye dua ederek Allah'tan (c.c.) bu sevgiyi bize vermesini istememizi öğütlemiştir.

Allah'ı (c.c) en çok seven Peygamberimiz (s.a.v.) idi. O bütün hayatını Allah'a (c.c.) muhabbet, onun gereği olan fedakârlıklarla geçirdi. Vefat anında Allah'a (c.c.) kavuşma heyecanı ile şöyle seslendi: *"Allah'ım Beni Refîk-ı A'lâ'ya (en yüce Dost'a) kavuştur!"*[32]

Sahabiler de Allah (c.c.) sevgisi konusunda samimi kimselerdi. Resulullah Efendimiz bir sahabiyi kumandan olarak atamıştı. Bu yolculuk sırasında arkadaşlarına namaz kıldırıyor, ancak kıraatini her defâsında Ihlas Sûresi ile bitiriyordu. Arkadaşları Medîne'ye döndüklerinde, durumu Allah Resulü'ne (s.a.v.) haber verdiler. Efendimiz (s.a.v.)

"–Ona, niçin böyle yaptığını sorun!" buyurdu. Arkadaşları bunun sebebini sorduklarında sahâbî:

"–Bu sûre, Rahmân'ın vasıflarını anlatmaktadır. Bu yüzden, onu okumayı seviyorum." cevâbını verdi.

Bunu öğrenen Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurdu:

"–Ona söyleyin, Allah Teâlâ da onu seviyor."[33]

Dinin özü Allah'ı (c.c.) sevmektir. Allah (c.c.) sevgisini kalbine yerleştiren kimse, Allah'a (c.c.) tazimde bulunur. O'nun rızasını her şeyin üzerinde tutar. Hayatının her anında O'nu tefekkür eder. Davranışlarını O'nun hoşnut olacağı şekilde düzenler. Kalbi daima Allah'ı zikrederek huzur bulur. Allah'ın (c.c.) yarattıklarına ibret ve muhabbet nazarıyla bakar. Yaratandan dolayı yaratılan

Yüce Allah (c.c.) buyuruyor ki:

"...Ben tasa ve üzüntümü ancak Allah'a arz ederim..."

Yusuf Suresi, 86. ayet.

Peygamber Efendimiz (s.a.v) buyuruyor ki:

"Kim Allah için sever, Allah için nefret eder, Allah için verir, Allah için (bir kötülüğe) engel olursa, imanını kemale erdirmiş olur."

Ebu Dâvûd, Sünen, 15.

29. *Buhârî, "Îmân", 8, 9, 14; Ahmed b. Hanbel, Müsned, C IV, s. 11.*
30. *Bakara suresi, 165.ayet.*
31. *Tirmizi, Deavât, 73.*
32. *Buhârî, Megâzî, 84.*
33. *Buhârî, Tevhîd, 1.*

varlıklara sevgi besler ve onlara sevgi ile muamele eder. Tabiata, hayvanlara, bitkilere ve en çok da insanlara bu sevginin gereği olarak iyi davranır.

Teslimiyet

Teslimiyet, boyun eğmek, itirazsız bir şekilde kabul etmek demektir. İslam ve selam da aynı köktendir. Terim olarak teslimiyet, kişinin kendisini, bilerek ve içtenlikle Allah'ın (c.c.) iradesine teslim etmesidir. Bu da sevgiye dayalı bir itaattir. Teslimiyet, Allah'ın (c.c.) hükümlerine gönül rızası ile baş eğmektir. Müslüman Allah'a (c.c.) teslim olan kimse demektir. Allah'a dayanıp güvenmek anlamına gelen tevekkül de, teslimiyetin en önemli şartlarından biridir.

Allah'a (c.c) teslimiyet, sağlam bir tevhid inancı ile mümkündür. Bütün güç ve kudretin Allah'a (c.c) ait olduğuna inanan, O'nun izni olmadan hiçbir şeyin fayda veya zarar veremeyeceğini bilen, her şeyin Allah'a (c.c.) muhtaç olduğunu anlayan kimse, Allah'a (c.c) tam olarak teslim olur ve Rabbine sosuz bir güven duyar.

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) hayatı boyunca Allah'a (c.c) tam anlamıyla teslim olmuştu. Mekke'den Medine'ye hicret ederken, Hz. Ebubekir (a.s) ile Sevr mağarasına saklanmış, müşrikler de onları takibe başlamıştı. Hatta bazıları mağaranın önüne kadar gelmişti. Bu duruma endişelenen Hz. Ebu Bekir (a.s): "Ben öldürülürsem, nihayet bir tek kişiyim, ölür giderim. Fakat sen öldürülecek olursan, o zaman bir ümmet helak olur" deyince Efendimiz (s.a.v.): *"Ey Ebûbekir, korkma! Hiç şüphesiz Allah bizimledir!"*[34] buyurdu. Gerçekten müşrikler, örümcek ağını ve mağara önüne yuva yapmış güvercini görünce, çekip gittiler.

Allah Teâlâ, dostu Hz. İbrahim'i (a.s) teslimiyeti sebebiyle Kur'an'da övmüştür. **"Rabbi ona "Teslim ol!" deyince, derhal: "Bütün varlığımla Âlemlerin Rabbı'na teslim oldum!" dedi."**[35] Hz. İbrahim (a.s) kaderde olanı, gönül hoşluğu ile karşılamıştı. Başına gelen sıkıntıları, Allah'a (c.c.) teslim olarak aşmıştı. Oğlu İsmail'i (a.s.) kurban etme emri karşısında, her ikisi de bu emre teslim oldular.[36] Allah Teâlâ da onlardan razı oldu.

Hz. İbrahim (a.s), Nemrut tarafından ateşe atılacağı esnada tam bir teslimiyet gösterdi. Bu teslimiyetin-

Yüce Allah (c.c.) buyuruyor ki:

"Her kim ihsan duygusu içinde varlığını Allah'a teslim ederse, bir insanın sarılabileceği en sağlam kulpa sarılmış olur..."

Lokman Suresi, 22. ayet.

Yüce Allah (c.c.) buyuruyor ki:

"...İlahınız bir tek ilahtır. Yalnız O'na teslim olun..."

Hac Suresi, 34. ayet.

Teslimiyet Allah'a (c.c) boyun eğmektir.

34. Buhârî, Fedâilü'l-ashâb, 2; Müslim, Fedâilü's-sahâbe, 1.
35. Bakara suresi, 131. ayet.
36. bk. Saffat suresi, 103. ayet.

OKUMA PARÇASI

Bir terzi yaptığı günahlara aldırış etmiyor, nasıl olsa sonra tevbe ederim diye kendini aldatıyordu. Bir gün dükkanına âlim bir kimse geldi. Onunla sohbet ederken bir ara şöyle sordu:
- Allah Teâlâ, günahkâr kulunun tevbesini, canı boğazına gelmeden kabûl eder, (Tirmizî, Deavât 98) hadîs-i şerîfi hakkında ne buyurursunuz? :
- Evet, böyledir. Ama senin mesleğin nedir?
- Terziyim.
- Mesleğinde en kolay şey nedir?
- Makası tutup kumaşı kesmektir.
- Kaç seneden beri bu işi yaparsın?
- Otuz seneden beri.
- Ölüm anında, kumaş kesebilir misin?
- Hayır, kesemem.
- Otuz senedir kolaylıkla yaptığın bir işi, o zaman yapamazsan, ömründe hiç yapmadığın tevbeyi o an nasıl yapabilirsin!? Bugün gücün yerinde iken tevbe et! Yoksa son nefeste istiğfar ve imanla ölmek nasib olmayabilir. Sen hiç: "Ölüm gelmeden evvel tevbe etmekte acele ediniz!" hadîsini (Münâvî, Feyzü'l-kadîr, V, 65) duymadın mı?
Bu uyarı karşısında terzi hayatını ne kadar büyük bir aldanışla geçirdiğini anladı. Allah'a tevbe ederek, salih insanlardan oldu.

Osman Nuri Topbaş, Tevbe ve Gözyaşı, Altınoluk Dergisi, s.28, Aralık 190. Sayı.2001.

den dolayı Allah'ın övgüsünü kazandı[37] ve Allah (c.c.) onu ateşten kurtardı.[38]

Kul her hâlinde Allah'a teslimiyet göstermelidir. Başına gelen musibetlere sabırla teslîmiyet gösterenler Kur'ân tarafından şöyle müjdelenmiştir: **"Andolsun ki sizi biraz korku ve açlık; mallardan, canlardan ve ürünlerden biraz azaltma (fakirlik) ile deneriz. (Ey Peygamber!) Sabredenleri müjdele! O sabredenler ki kendilerine bir belâ geldiği zaman, "Doğrusu biz Allah'a aidiz ve muhakkak O'na döneceğiz" derler. İşte Rablerinîn nimetleri ve lütfü onlar içindir ve doğru yol üzerinde bulunanlar da onlardır."**[39]

Tevbe

Allah'a (c.c) karşı vazifelerimizden biri de hata yaptığımızda, O'ndan af dilemektir. Tevbe, pişman olarak yaptıklarından dönmek anlamına gelir. Dini terim olarak kişinin kötü davranışlardan vazgeçmesi ve iyi davranışlara dönmesidir. Tevbede kişinin irâdesini kullanması çok önemlidir. Tevbe doğru olanı seçmek, bütün yanlışlardan uzak durmak demektir. Tevbe eden kimse kötülüğü terkederek "et-Tevvâb" olana döner. Allah Teâlâ, et-Tevvâb isminin gereği kendisine döneni bağışlayan, huzuruna alan ve onu affedendir. Allah'ın tevbemizi kabul etmesi için herhangi bir aracıya ihtiyaç yoktur. Tevbe yalnız Allah'a (c.c) yapılır. Allah (c.c), Kur'an'da çok tevbe edenleri sevdiğini bildirmektedir.[40]

Tevbe bizim kurtuluş için tek çaremizdir. Allah (c.c) bizi tevbe ederek, kurtuluşa çağırmaktadır: **"...Ey inananlar (mü'minler) hepiniz Allah'a tevbe edin ki, korktuğunuzdan emin olup, umduğunuza kavuşasınız"**[41]

Günah işleyen kimse, şeytan ve nefsinin isteğine boyun eğdiği için tevbe ettiği zaman onların esaretinden kurtularak, gerçek hürriyetine kavuşur. Allah'a (c.c) tevbe etmek, geçmişte işlenilen günahlardan dolayı pişman olup terk etmektir. Kur'an-ı Kerim'de bu durum şöyle ifade edilmektedir: **"Onlar fena birşey yaptıklarında veya kendilerine zulmettiklerinde Allah'ı anarlar, günahlarının bağışlanmasını dilerler. Günahları Allah'tan başka bağışlayan kim vardır. Onlar yaptıklarında bile bile direnmezler."**[42]

37. bk. Necm suresi, 37. ayet.
38. bk. Enbiya suresi, 69. ayet.
39. Bakara suresi, 154-157. ayetler.
40. bk. Bakara suresi, 222. ayet.
41. Nur suresi, 31. ayet.
42. Âl-i İmrân suresi, 135. ayet.

İçimizde hâlâ işlediğimiz günaha karşı bir istek varsa, tevbenin çok önemli bir tesiri olmaz. Önce o günahı işlememe azmine sahip olmalıyız. Tevbe konusunda şeytanın en büyük aldatmacası, tevbeyi devamlı sonraya ertelemektir. Halbuki biraz sonra yaşayacağımıza garantimiz yoktur. Ölüm her an bizim de kapımızı çalabilir. Bu konuda Rabbimiz şöyle uyarmaktadır: **"...Sakın şeytan, Allah'ın affına güvendirerek sizi kandırmasın."**[43]

Tevbe etmediğimiz günahlar, tedavi ettirmediğimiz hastalıklar gibidir. Hastalandığımızda gerekli önlemleri almaz isek, daha kötü olacağımızı biliriz. Günahlar da bizim manevi hastalıklarımızdır. Onlardan tevbe ederek biran önce kurtulmamız gerekir.

Tevbemizin samimi olması hatadan kurtulmamız için büyük önem arz eder. Bu konuda Allah Teâlâ şöyle buyurur: **"Ey mü'minler yürekten tövbe ederek (nasuh tövbe ile) Allah'a dönün ki, Rabb'iniz kötülüklerinizi örtsün ve sizi içlerinde ırmaklar akan Cennetlere koysun..."**[44] Tevbe ettikten sonra da tekrar eski günahlara dönmemeye gayret etmelidir. **"Tevbe ederseniz, Rabbinizin sizi esirgeyeceğini umabilirsiniz; eğer tekrar fesâda düşerseniz, o da sizi cezalandırmaya döner."**[45]

Tevbe etmek, insana ümit vererek onu hayatın zorlukları karşısında rahatlatır. Allah'a (c.c) imanını, bağlılığını ve sevgisini kuvvetlendirir. Dürüst ve güvenilir bir insan hâline getirir. İyi ameller işlemesine ve Allah'ın (c.c) sevgisini kazanmaya vesile olur. Kişi hiçbir zaman Allah'tan (c.c.) ümit kesmemelidir.

Takva

Takva, haramları, dinin şüpheli olan durumları ve dinen kötü gördüğü şeyleri terk etmek, Allah'a (c.c) kulluk bilinci ile hareket ederek O'nun koruması altına girmektir.

Takva kavramı, Kur'an'ın en temel kavramlarından biridir. Kur'ân'a göre takva, kişinin Allah (c.c) katındaki değer ölçüsüdür.[46] Kalbinde takva olmayanın, yaptığı iyiliklerin de bir kıymeti olmayacağı bildirilmiştir. Çünkü **"...Allah ancak takva sahibi kullarının amellerini kabul eder..."**[47] Allah'a dost olmanın yolu da takvadan geçer.[48]

43. *Lokmân suresi, 33. ayet.*
44. *Tahrim suresi, 8.ayet.*
45. *İsrâ suresi, 8. ayet.*
46. *bk. Hucurat Suresi, 13. ayet.*
47. *Mâide Suresi, 27. ayet*
48. *bk. Enfal Suresi, 34. ayet.*

BİR DUA

"Allah'ım! Sen benim Rabbimsin. Sen'den başka ibâdete lâyık ilâh yoktur. Beni Sen yarattın. Ben Sen'in kulunum. Ezelde Sana verdiğim sözümde ve vaadimde hâlâ gücüm yettiğince durmaktayım. İşlediğim kusurların şerrinden Sana sığınırım. Bana lutfettiğin nîmetleri yüce huzûrunda minnetle anar, günâhımı îtirâf ederim. Beni affet, şüphe yok ki günahları Sen'den başka affedecek yoktur."

Ebû Dâvûd, Edeb, 100-101.

Yüce Allah (c.c.) buyuruyor ki:

"...Allah da resulünün ve mü'minlerin gönüllerine huzur ve güven duygusu verdi, onları takva sözüne bağlı kıldı. Zaten onlar bu sözü hak etmişlerdi, onlar buna lâyıktı. Allah her şeyi hakkıyla bilmektedir."

Fetih suresi, 26. ayet.

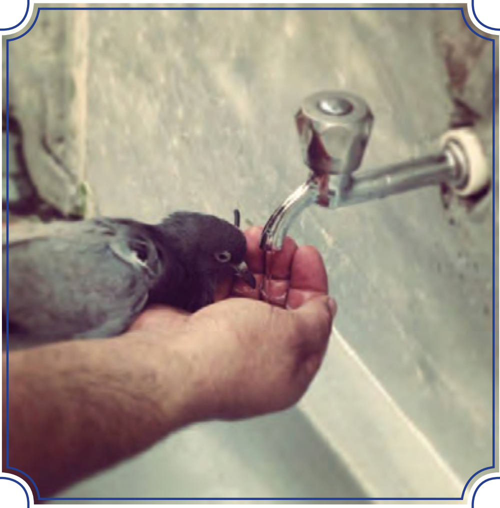
Peygamber Efendimiz (s.a.v) buyuruyor ki:

- Ben bir ayet biliyorum. İnsanlar onu tutsalardı hepsine de kâfî gelirdi.

- Ey Allah'ın Resulü, bu hangi ayettir?

"...Kim Allah'a karşı takva sâhibi olursa, Allah Teâlâ ona bir çıkış yolu ihsân eder." *(Talâk Suresi, 2. ayet.)*

İbn-i Mâce, Zühd, 24.

Hayvanlara merhamet göstermek de takvanın bir göstergesidir.

BİR DUA

"Allah'ım! Sen'den hidayet, takva, iffet ve gönül zenginliği istiyorum."

Müslim, Zikir, 72.

Âhiret için en iyi azık takvadır.[49] Allah takva sahiplerinin yâr ve yardımcısıdır.[50]

Takva, Allah'a (c.c) karşı vazifelerimizin merkezinde yer alır. Hem bu dünyâ, hem de ahirette karşılaşacağımız tehlikelerden, ancak Allah'ın (c.c) emirlerine sığınarak korunabiliriz. Allah (c.c) takva sahiplerinin dostu olduğunu bilidirir.[51] Hadislerde insanlar arasında en büyük şerefin, takvada en ileri olana ait olduğu haber verilmiştir.[52]

Kişinin küfür, şirk ve günahlardan sakınması takvada önemli bir unsurdur. Takvanın ileri derecesi Allah'tan (c.c) uzaklaştıran her şeyden kalbi korumaktır. Nefsin kötü isteklerine dur demesini bilmektir.

Peygamber Efendimiz (s.a.v), takva hayatında zirve idi. "*Sizin en müttakî olanınız benim.*"[53] buyurmuştur. Ebû Zerr'e ve onun şahsında Müslümanlar'ı şöyle uyarmıştır:"*Bak! Sen ne kırmızıdan ne de siyahtan üstün değilsin. Onlara karşı ancak takva ile üstün olabilirsin.*"[54]

Allah katında insanların en üstünü, en çok takva sâhibi olanlardır.[55] Allah takva sahiplerine genişliği gökler ve yer kadar olan cennetleri söz vermiştir.[56] Onlara sıkıntı ânında ona bir çıkış yolu gösterir ve umulmadık yerden rızıklandırır. İşlerine kolaylık verir, günahlarını affeder ve büyük ecirler verir.[57]

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) genç sahabilerden Muaz'ı (r.a.) Yemen'e gönderirken, kendisini bir daha göremeyeceğini söylemişti. Muaz ağlamaya başladı. Efendimiz "*Ağlama ey Muaz! İnsanlardan bana en yakın olanları, kim ve nerede olursa olsun Allah'a karşı takva sâhibi olanlardır.*"[58] buyurdu. Bu müjde tüm Müslüanlar için de geçerlidir. Peygamber Efendimiz'e bu dünyada kalben yakın olmanın, cennette yakınında bulunmanın yolu takvadan geçmektedir.

49. bk.Bakara Suresi, 197. ayet.
50. bk. Bakara Suresi, 194. ayet.
51. bk. Casiye Suresi, 19. ayet.
52. bk.Buhari, Enbiya, 8, 14.
53. Buhârî, Îmân, 13.
54. Ahmed b. Hanbel, Müsned, C V, s. 158.
55. bk.Hucurât Suresi, 13.ayet.
56. bk.Âl-i İmrân Suresi, 133. ayet.
57. bk.Talak Suresi, 2-5. ayetler.
58. Ahmed b.Hanbel, Müsned, C V, s. 235.

Havf ve Reca

Havf, cehennem gibi istenmeyen bir durumun başa gelmesinden, cennet gibi istenen bir şeye de kavuşamamaktan dolayı korkmaktır. Recâ ise, Allah'ın (c.c) rahmeti karşısında ümit içinde olmaktır.

Allah'a (c.c) karşı vazifelerde dengeli olmak çok önemlidir. Ne çok ümide kapılarak "nasıl olsa Allah (c.c) affeder" mantığı ile ibadetleri ihmal etmek ve günahları işlemekten çekinmemek, ne de "Günahım o kadar çok ki, Allah (c.c) beni affetmez" diyerek, ibadet ve iyiliklerden geri kalmak doğru değildir. Bunun için kula şaşmaz bir ölçü verilmiştir: "Korku ile ümit arasında olmak" Hem Allah'ın (c.c) azabından korkmak, hem de rahmetini ummak gerekir.

Korku ile ümit aslında birbirinden ayrılmaz. Bir şeyde ümit varsa korku da vardır. Sınavdan iyi not almak ümidiniz vardır, ancak bir yanlışlık yaparak veya soruyu bilemeyerek, kötü not almaktan da korkarsınız. Dini hayatta da ümit ve korku birbirinden ayrılmamalıdır.

Kişi Yüce Allah'ın affedici, karşılıksız ikram edici, çok merhametli olduğunu düşündüğünde sevgisi artıp ümitlenmeli; günahkârları cezalandırıcı, onlar için yakıcı bir azap hazırlayan ve cezası çok şiddetli olduğunu düşündüğünde de, böyle bir sonuçla karşılaşmaktan korkmalıdır. Allah'ın (c.c) yakınlığından, nimetlerinden ve hoşnutluğundan uzak kalma ve böylece cehenneme düşme korkusudur. Bu kimseler ayette şu şekilde tanımlanmıştır.**"...O'nun rahmetini umarlar ve azâbından korkarlar. Çünkü Rabbinin azâbı, sakınılacak bir azaptır."**[59]

YORUMLAYALIM

"Allah korkusu sebebiyle ağlayan kişi, (sağılan) süt memeye dönmedikçe cehenneme girmeyecektir. Allah yolunda kaldırılan toz ile cehennem dumanı aslâ bir araya gelmez."

Tirmizî, Zühd, 8/2311

Yukarıdaki hadisi havf ve reca bağlamında yorumlayınız.

Bir kişi cehenneme girecek deseler, o ben olurum diye korkarım. Bir kişi de cennetlik deselero ben olurum ümidini taşırım.

Hz. Ömer (r.a.)

YORUMLAYALIM

Hazret-i Âişe Allah korkusu ile ilgili şu hatırasını anlatır::

"Rablerine dönecekleri için yapmakta oldukları işleri kalbleri ürpererek yapanlar var ya, işte hayır işlerine koşan ve hattâ bunun için yarışanlar onlardır." *(Mü'minûn suresi, 60-61. ayetleri) nâzil olunca Peygamber Efendimize:*

- Ayette bahsedilenler, zinâ, hırsızlık ve içki gibi haramları işleyenler midir?" diye sormuştum. O da:

- Hayır ey Sıddîk'ın kızı! Ayette anlatılmak istenenler, namaz kıldığı, oruç tuttuğu ve sadaka verdiği hâlde, bu ibâdetlerinin kabûl olup olmama endişesiyle korkanlardır." buyurdu.

İbn-i Mâce, Zühd, 20.

Yukarıdaki hadisi Allah korkusunun kapsamı açısından yorumlayınız.

59. *İsra Suresi, 57. ayet.*

Peygamber Efendimiz (s.a.v) buyuruyor ki:

"Eğer mü'min, Allah'ın azâbının şiddet ve keyfiyetini bilseydi, cennet ümîdine kapılmazdı. Kâfir de Allah'ın rahmetini tam olarak idrâk edebilseydi, O'nun cennetinden aslâ ümîdini kesmezdi."

Müslim, Tevbe, 23

Yüce Allah (c.c.) buyuruyor ki:

"Rabb'ini, içinden yalvararak ve korkarak, yüksek olmayan bir sesle sabah-akşam zikret ve gafillerden olma"

Araf suresi, 205. ayet.

Allah'tan (c.c) korkan bir kimse artık Allah'tan (c.c) başkasından korkmaz. Zalimlere boyun eğmez. Günahlardan uzak durur.[60] Allah'tan korkmayan kimse, kötülükler peşindedir. Kendi menfaati uğruna insanlara, hayvanlara ve her şeye zarar vermekten çekinmez. Zalimdir, yalan söyler, her türlü kötülüğü yapmaya müsaittir. Kendisine güvenilmez.

Kur'an ve hadiste insanları ümitlendirecek birçok müjdeli haber de bulunmaktadır: **"De ki: Ey kendi nefisleri aleyhinde haddi aşan kullarım! Allah'ın rahmetinden ümid kesmeyin! Çünkü Allah bütün günahları bağışlar. Şüphesiz ki O, çok bağışlayan, çok esirgeyendir."[61]** Bir hadiste de *"Rahmetim gazabımı geçmiştir."*[62] buyrulmaktadır.

60. *İbn-i Mâce, Zühd, 19.*
61. *Zümer Suresi, 53. ayet.*
62. *Buhârî, "Tevĥîd", 55.*
63. *Tirmizi, Menâkıb, I, 3616*
64. *Enbiya suresi, 107. ayet.*
65. *Tevbe Suresi, 128. ayet.*